

Alþingi
Erindi nr. P 136/262
komudagur 27.11.2008

Reykjavík, 26.nóvember 2008

Utanríkismálanefnd Alþingis
Bjarni Benediktsson, formaður

Vísað er til bréf utanríkismálanefndar, dags 21.nóvember 2008, þar sem óskað er umsagnar viðskiptanefndar um þingsályktunartillögu um fjárhagslega fyrirgreiðslu hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum.

Álitið sendist nefndinni hér með.

Virðingarfyllst,
f. h. formanns viðskiptanefndar

Brynhildur Pálmarsdóttir, nefndarritari

VIÐSKIPTANEFND

Umsögn viðskiptanefndar

Viðskiptanefnd barst þann 21. nóvember 2008 erindi frá utanríkismálanefnd þar sem óskað er álits nefndarinnar á þeim þáttum sem snúa að málefnasviði viðskiptanefndar í 161. máli, þingsályktunartillögu um fjárhagslega fyrirgreiðslu hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum.

Nefndin tók til umfjöllunar þá liði þingsályktunartillögunnar sem snúa að banka-, fjármála- og samkeppnismarkaði þar sem lýst er þeim leiðum sem íslenska ríkið hyggst fara í framhaldi af lánafyrirgreiðslu Alþjóðagjaldeyrissjóðsins. Nefndin fékk á sinn fund Jónínu S. Lárusdóttur frá viðskiptaráðuneyti, Jónas Fr. Jónsson frá Fjármálaeftirlitinu, Stefán Svavarsson frá Seðlabanka Íslands, Guðjón Rúnarsson frá Samtökum fjármálaafyrirtækja, Guðjón Guðmundsson frá Samtökum íslenskra sparisjóða, Gunnar Viðar frá NBI hf. (Nýja Landsbankanum) og Rósant Torfason frá Nýja Glitni banka hf.

Ýmsum sjónarmiðum var hreyft fyrir nefndinni í tengslum við þingsályktunartillögu þessa og þær aðgerðir sem í henni eru boðaðar eða nú þegar eru hafnar. Meðal þessara sjónarmiða bar hvað hæst efasemdir um lið 7 í viljayfirlýsingunni þar sem segir að eiginfjárlutfall nýju bankanna verði 10%. Það hlutfall var talið vera of lágt með tilliti til þess að verulega muni reyna á fjárhagslegan styrk bankanna á næstu missirum.

Þá var því sjónarmiði einnig hreyft fyrir nefndinni að afar nauðsynlegt væri að tryggt yrði jafnræði milli nýju ríkisfjármálaafyrirtækjanna og annarra fjármálaafyrirtækja sem ekki eru í ríkiseigu. Slíkt jafnræði sé forsenda þess að eðlileg samkeppnisstaða myndist á markaði. Þá kom það sjónarmið einnig fram á fundi nefndarinnar að við frágang gömlu bankanna væri afar nauðsynlegt að tryggja aðkomu erlendra lánardrottna að ferlinu og tryggja sátt þeirra við uppgjörið, í þeim tilgangi að traust skapist á ný á íslenska fjármálakerfinu.

Að lokum telur nefndin brýnt að tryggður verði réttur skilningur á lið 16 í viljayfirlýsingunni sem fylgir þingsályktunartillögu þeirri sem hér er um rætt, en þar kemur fram að hið opinbera taki ekki á sig frekari skuldbindingar vegna bankakerfisins. Ekki þykir ljóst, með þessum lið, hvort hið opinbera geti nýtt sér eða hyggist nýta sér ákvæði í 2. gr. laga um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði nr. 125/2008, neyðarlaganna svokölluðu.

Það er mat nefndarinnar að þingsályktunartillaga þessi sé nauðsynlegur liður í áframhaldandi uppbyggingu fjármála- og efnahagskerfis Íslands og mælir með samþykkt hennar.

Jón Bjarnason, Birkir J. Jónsson og áheyrnarfulltrúi, Jón Magnússon, voru fjarverandi við staðfestingu umsagnar þessarar.

Meðfylgjandi er fylgiskjal frá bankastjóra Nýja Kaupþings banka hf.

Alþingi 26.nóv. 2008.

Ágúst Ólafur Ágústsson, form.,
Guðfinna S. Bjarnadóttir,
Birgir Ármannsson,
Árni Páll Árnason,
Jón Gunnarsson,
Björk Guðjónsdóttir,
Höskuldur Þórhallsson, með fyrirvara.

Athugasemdir frá bankastjóra Nýja Kaupþings banka hf.

Eina athugasemdin sem ég vil gera við liði nr. 4-10 í viljayfirlýsingunni snýr að lið nr. 7. Mér er til efs að 10% eiginfjárlutfall sé nóg fyrir nýju bankana. Fyrir því eru einkum þrenn rök:

1. Ég reikna fastlega með því að Fjármálaeftirlitið muni í framtíðinni krefjast þess að Íslenskir bankar hafi tiltölulega hátt eiginfjárlutfall. Það kæmi mér ekki á óvart þótt miðað yrði við 12%.
2. Breið samstaða virðist vera að myndast á alþjóðlegum vettvangi um að ýmsar reglur um starfsemi banka og annarra fjármálafyrirtækja verði hertar í kjölfar fjármálakreppunnar. Ég reikna fastlega með að þar á meðal verði eiginfjárreglurnar.
3. Fjármál heimila og fyrirtækja eru löskuð. Það mun reyna verulega á fjárhagslegan styrk bankanna að taka á árinna með heimilum og fyrirtækjum á næstu misserum.

Auk þess gerum við eftirfarandi athugasemdir:

Ýmis smærri fjármálafyrirtæki eiga við erfiðleika að etja. Vandí þeirra verður því miður ekki leystur nema til komi aukið eigið fé, jafnvel þótt um samruna meðal smærri fyrirtækja verði að ræða eða samruna smærri fyrirtækja við einhvern af stóru bönkunum. Þar geta fáir lagt hönd á plóg nema ríkissjóður. Því hef ég nokkrar áhyggjur af lið nr. 16 í yfirlýsingunni.

Loks má nefna undirlið 2 í lið nr. 19 í yfirlýsingunni (aðgangur bankanna að lausafé í Seðlabankanum). Ætla má að í bönkunum þremur séu umtalsverðar innstæður í eigu erlendra aðila eða innlendra aðila með starfsemi erlendis (í krónum og erlendum gjaldmiðli). Þessir innstæðueigendur munu án efa vilja flytja innstæðurnar úr landi um leið og færi gefst. Til að bankarnir geti sinnt þessum óskum viðskiptavina sinna munu þeir þurfa aðgang að lausafé í Seðlabankanum. Svipað gildir um þátttöku bankanna í endurreisn hagkerfisins, hún kostar fjármagn og sem stendur eiga bankarnir ekki í önnur hús að vanda en Seðlabankann og Íbúðalánasjóð (með því að selja Íbúðalán).